

ФАКОМ АД, Скопје

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

ЗА РАБОТЕЊЕТО НА ФАКОМ АД - СКОПЈЕ ЗА ПЕРИОД ОД 01.01.-
31.12.2023 ГОДИНА

Март, 2024

СОДРЖИНА

Финансиски резултати БИЛАНС НА УСПЕХ.....	4
Вкупен приход.....	5
Трошоци	6
БИЛАНС НА СОСТОЈБА	7
АКТИВА.....	7
ПАСИВА	8
ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ.....	10

ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТИ

Финансиската анализа се однесува на неревидираните финансиски резултати на ФАКОМ АД за период од 01.01.-31.12.2023 год. споредено со истиот период од минатата година. При изработката на анализата, дополнително се користат и интерни податоци за обемот на физичкото производство по еквивалентен тон (ЕТ) како и други интерни планови и анализи.

Во периодот од 01.01.-31.12.2023 година Друштвото оствари нето добивка од работењето во износ од 69.974 ден. наспроти добивката од 2022 год. (249.402 ден.) која е -72% помала од претходната година. Ова се должи пред се на уште една турбулентна година со нестабилно пазарно окружување. Изминатата 2023 год. беше слаба економска година која треба брзо да се надмине. Нарушувањето на ланците на снабдувањето предизвика раст на цените на материјалите, електричната енергија и другите енергенси т.е инфлацијата предизвика рецесија на пазарот во Европската унија, додека во блиското окружување предизвика голем недостиг од квалификувана работна сила која го забавува растот на компаниите.

Вкупните оперативни приходи во 2023 година изнесуваат 1.094.053.773 денари и истите се намалени за -9% во однос на 2022 год. како резултат на намалените приходи од странство за -45%, додека приходите од продажба на домашен пазар се зголемени за +152% а останатите приходи по основ на вишоци, судски спорови, наплати на штети и др, се намалени за -23%. Финансиските приходи во 2023 год. се намалени за -17% во однос на 2022 г. како резултат на намалените приходи врз основа на позитивните курсни разлики од работењето со неповрзани друштва. Вкупните приходи за 2023 г. изнесуваат 1.098.710.364 ден. и истите се намалени за -9% во однос на 2022 г.

Во периодот од 01.01.-31.12.2023 година Друштвото оствари оперативни расходи од 1.074.668.871 денари кои се за -10% помали во однос на 2022 година. Намалувањето на расходите се должи на намалениот трошок на сировините и материјали за -32%, зголемување имаме кај трошокот за изнајмување на работници од надвор за изработка и извршување на услуги, додека трошоците за вработени се зголемени за +7% во однос на 2022 год. Финансиските расходи се зголемени за +64% во однос на 2022 год. како резултат на зголемените расходи по основ на камати и негативни курсни разлики. Вкупните расходи за 2023 год. се намалени за -9% во однос на 2022 год.

Тековните средства во 2023 год. се зголемени за +3% во однос на 2022 год. како резултат на зголемените побарувања од купувачите, зголемени побарувања по дадени заеми и зголемените пресметани приходи што неможеле да се фактурираат во 2023 год. Нетековните средства во 2023 год. се зголемени за +2% од 2022 год. како резултат на зголемување на материјалните средства (зголемување на вредноста на градежните објекти и зголемување на транспортните средства (набавена е мобилна половна дигалка.). Зголемени се и

долгорочните финансиски средства односно вложувањата во долгорочните хартии од вредност.

Друштвото во текот на 2023 година користи краткорочен револвинг денарски и девизен кредит од Комерцијална банка и долгорочен денарски кредит по договор за кредит бр. RM2017/634 од Халк Бчрка.

Оствареното производство на ниво на Факом АД во 2023 год. изразено во еквивалентни тони бележи зголемување за +14% во однос на 2022 год. а во однос на планот имаме зголемување за +7%.

Во прилог е даден Билансот на успех:

БИЛАНС НА УСПЕХ

Биланс на успех

	денари		% на пораст
	31.12.2022	31.12.2023	2023/2022
Приходи од продажба	1.184.691.345	1.079.626.696	-8,87%
Останати приходи	18.707.358	14.427.077	-22,88%
Вкупен приход	1.203.398.703	1.094.053.773	-9,09%
Трошоци за материјали, енергија	673.640.356	460.181.498	-31,69%
Трошоци на вработени	375.494.980	399.957.375	6,51%
Останати трошоци	115.323.990	189.053.273	63,93%
Вкупни готовински трошоци	1.164.459.326	1.049.192.146	-9,90%
ЕБИТДА*	38.939.377	44.861.627	15,21%
Амортизација	26.739.863	25.476.725	-4,72%
Оперативна добивка	12.199.514	19.384.902	58,90%
Финансиски приходи	5.579.168	4.656.591	-16,54%
Финансиски расходи	14.422.299	23.665.208	64,09%
Добивка (загуба) пред оданочување	3.356.383	376.285	-88,79%
Данок на добивка	3.106.981	306.311	-90,12%
Нето добивка (загуба) од работење	249.402	69.974	-71,94%
Нето добивка (загуба)	249.402	69.974	-71,94%

* ЕБИТДА е профит пред камати, даноци и амортизација

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

Билансот на успех е прикажан во облик посебно да ја изразува добивката пред камати, даноци и амортизација, за да можат да се елиминираат ефектите од неготовинските трошоци врз работењето на друштвото.

Учеството и структурата на вкупните приходи на Друштвото е прикажано во следната табела:

Структура на приходи	денари		% на пораст 2023/2022
	31.12.2022	31.12.2023	
Приходи од продажба на добра (производи) и услуги во земјата	172.318.925	517.105.191	200,09%
Приходи од продажба на добра (производи, стоки) и услуги во странство	966.717.707	529.713.664	-45,20%
Приходи од продажба на материјали, резервни делови и отпадоци	45.070.154	32.149.959	-28,67%
Приходи од наемнина	584.559	657.882	12,54%
Приходи од вредносно усогласување на материјалните средства			
Приходи од вредносно усогласување на краткорочни побарувања			
Приходи од наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обв	375.894	600.745	59,82%
Вишоци		11.375.536	
Добивки од продажба на нематеријални и материјални средства	264.000		-100,00%
Приходи од премии, субвенции	9.334.967		-100,00%
Останати приходи од работењето	8.732.502	7.450.797	-71,93%
Вкупни приходи од работењето (оперативни приходи)	1.203.398.703	1.094.053.774	-9,09%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

Физичко извршување изразено во еквивалентни тони на ФАКОМ АД

ВКУПНО ФАКОМ АД		ПРЕГЛЕД																			
		на физичко извршување 01-12/2023 во ЕТ												Кумулатив во ЕТ			%				
Вид на производ		месечно 2023												2023 01-12	2023 план	2022 01-12	2023 /план	2023/ 2022			
месец		01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12								
1.	Челична конструк.	519	515	357	315	274	295	306	317	342	398	369	284	4.291	7.152	6.269	60%	68%			
2.	Опрема	128	56	161	67	108	101	152	169	132	85	64	160	1.383	2.761	1.645	50%	84%			
3.	Прифилман лим	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	57	16	0%	0%			
4.	Носачи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	3.398	0	0%				
5.	Конфекционирање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	333	0	0%	#DIV/0!			
6.	Ламели	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	4	-				
7.	услуги	680	1.634	2.013	1.544	1.178	1.224	971	1.006	1.170	1.229	1.819	1.533	15.951	6.452	10.844	247%	147%			
8.	Цикловоди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0	-				
9.	Плаштови и кров за резервоар	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	10	133	153	-				
10.	Едностран покрив	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0	-				
ВКУПНО		1.327	2.205	2.531	1.926	1.560	1.620	1.429	1.492	1.604	1.712	2.252	1.977	21.635	20.281	18.930	107%	114%			

Оствареното производство на ниво на ФАКОМ АД во 2023 год. изнесува 21.635 еkv.тон. наспроти 2022 год. (18.930 еkv.тон.) или за +14% имаме зголемување, додека пак во однос на планот имаме зголемување за +7% или повеќе произведено 1353 ет во однос на планираното.

Во структурата на оствареното производство во 2023 год. доминираат услугите со 74% во вкупните производи, втора по застапеност се челичните конструкции со 20% а на трето место е опремата со 6% учество во вкупните производи.

Вкупни трошоци

Нефинансиските трошоците (расходи с/д работењето) на ниво на ФАКОМ АД изнесуваат 1.074.668.871 денари или за -10% се намалени во однос на минатата година. Процентот на зголемување и намалување кај поединечните нефинансиски трошоци може да се види поодделно по категорија на трошоци :

- Трошоците на продажба се намалени за -15%
- Трошоците за дистрибуција се зголемени за +25%
- Административните трошоци се зголемени за +10%
- Другите оперативни трошоци се намалени за -15%

Табела 1: Структура на трошоци за продажба на ФАКОМ АД

Трошоци на продажба	денари		% на пораст 2023/2022
	31.12.2022	31.12.2023	
Трошоци за сировини и материјали (за производство)	574.418.807	382.870.825	-33,35%
Трошоци за енергија (за производство)	82.202.978	55.175.421	-32,88%
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување (за производство)	9.151.280	13.774.996	50,53%
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за производство)	2.186.938	3.639.689	66,43%
Надворешни услуги за изработка на добра и извршување на услуги (за :)	10.253.376	61.665.721	501,42%
Услуги за одржување и заштита	8.741.592	17.581.729	101,13%
Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови и отпадо		7.886.987	
Набавна вредност на продадени добра (стоки)			
Плата и надоместоци на плата (за производство)	217.373.857	221.520.367	1,91%
Трошоци за амортизација (за производство)	25.248.743	24.287.406	-3,81%
Вкупно трошоци на продажба	929.577.571	788.403.141	-15,19%

Табела 2: Структура на трошоци на дистрибуција на ФАКОМ АД

Трошоци за дистрибуција	денари		% на пораст 2023/2022
	31.12.2022	31.12.2023	
Транспортни услуги	26.192.010	32.224.672	23,03%
Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет	1.145.507	1.047.697	-8,54%
Трошоци за реклама, пропаганда, промоција и саеми	136.920	24.970	-81,76%
Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци	1.269.817	2.098.899	65,29%
Трошоци за репрезентација	598.317	1.267.936	111,92%
Вкупно трошоци на дистрибуција	29.342.571	36.664.174	24,95%

Табела 3: Структура на административни расходи на ФАКОМ АД

Административни расходи	денари		% на пораст 2023/2022
	31.12.2022	31.12.2023	
Трошоци за енергија (за администрација, управа и продажба)	4.806.351	4.175.475	-13,13%
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување (за администр	471.918	460.829	-2,35%
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за администрација,	402.084	84.262	-79,04%
Плата и надоместоци на плата (за администрација, управа и продажба	112.688.506	132.432.315	17,52%
Останати трошоци за вработените	13.757.285	9.656.720	-29,81%
Трошоци за амортизација (за администрација, управа и продажба)	1.491.120	1.189.319	-20,24%
Надоместок на трошоци за вработените и подароци	29.111.261	33.683.274	15,71%
Трошоци за надомест и др. примања на членови на управен и надзорен	1.309.000	884.000	-32,47%
Трошоци за спонзорства и донации	165.000	100.000	-39,39%
Трошоци за осигурување+ колективно осиг. на вработ.	3.480.064	2.599.744	-25,30%
Банкарски услуги и трошоци за платен промет	4.457.373	4.621.385	3,68%
Даноци кои не зависат од резултатот, членарини и др. Давачки	6.146.877	4.085.738	-33,53%
Останати трошоци на работењето	29.227.023	34.452.957	17,88%
Вкупно административни расходи	207.513.861	228.426.018	10,08%

	денари		% на пораст 2023/2022
	31.12.2022	31.12.2023	
Други оперативни расходи			
Наем - лизинг	888.646	789.017	-11,21%
Комунални услуги	3.828.380	2.848.866	-25,59%
Останати услуги	8.483.071	6.689.552	-21,14%
Вредносно усогласување (обезвреднување) на краткорочни побарувања			
Вредносно усогласување (обезвреднување) на ост. Матер. С-ва			
Загуби врз основа на расходување и загуби од продажба на нематерија	58.261	106.011	81,96%
Кусоци, кало, растур, расипување и кршење	19.304	49.795	157,95%
Расходи врз основа на директен отпис на побарувања			
Казни, пенали, надоместоци за штети и друго		118.394	
Останати расходи од работењето	11.487.523	10.573.901	-7,95%
Вкупно други оперативни расходи	24.765.185	21.175.536	-14,49%
Вкупни трошоци (без финансиските расходи)	1.077.692.718	1.074.668.869	-0,28%

ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ (ПЛАТИ И ДР.ТРОШОЦИ)

Во структурата на основните трошоци на компанијата покрај големото влијанието на потрошокот на сировини, втор по големина и влијание има и трошокот на средства за плати и други трошоци за вработените. За оваа намена во 2023 година потрошени се 397,29 мил. денари што претставува 36% од сите трошоци или за +6,5% се поголеми во однос на 2022 г. Најголемиот дел од овие трошоци се однесува за исплата на бруто плата. Имено во 2023 г. за исплатената бруто плата на ниво на компанијата по двата основа (за директни работници и администрација) изнесува 353.952.682 денари или за 7% поголеми од претходната година. За регрес се исплатени вкупно 6,8 мил. денари, за помош по разни основи и отпремнина 2,6 мил. ден., за теренски во земјата и странство е исплатено 16,02 мил. ден., надомест за исхрана на вработените е исплатено 16,5 мил. ден. и др.

Преглед на исплатена просечна нето плата

ред. бр.	ФАКОМАД	2023		2022		пр.нето плата 2023/2022%
		прос.бр.на вработ.	просечна нето плата	прос.бр.на вработ.	просечна нето плата	
1	РЕ Производство	282	37.641	318	32.110	117%
2	РЕ Монтажа	114	50.491	120	38.988	130%
3	РЕ Инженеринг	24	43.966	28	40.382	109%
4	РЕ Логистика	31	43.960	38	40.409	109%
5	РЕ Проект	18	40.706	20	35.316	115%
	Вкупно	469	41.623	524	34.850	119%

Според видот на исплатата структурата е следна:

Исплатена бруто плата	прос.бр. на вработ.	2023 год.	прос.бр. на вработ.	2022 год.	2023/2022 %
Производни	317	221.520.367	366	217.373.857	102%
Режија	152	132.432.315	158	112.688.506	118%
Вкупно	469	353.952.682	524	330.062.363	107%

Структура на прекувремени часови :

прекуврем.часови	2023 год.	2022 год.	% 23/22
РЕ Производство	52.472	83.839	63%
РЕ Монтажа	75.674	60.304	125%
Останати	5.129	9.752	53%
вкупно	133.275	153.895	87%

БИЛАНС НА СОСТОЈБА

Активата за периодот од 01.01.-31.12.2023 год. изнесува 1.395.299.061 денари и е за +3% поголема во однос на истиот период од 2022 година.

АКТИВА	денари		% на пораст
	31.12.2022	31.12.2023	2023/2022
А) ПОСТОЈАНИ СРЕДСТВА	204.698.166	208.893.765	2,05%
Долгорочни финансиски средства	3.471.319	4.719.598	35,96%
Нематеријални средства	2.238.055	1.002.151	-55,22%
Материјални средства	198.988.792	203.172.016	2,10%
Б) ТЕКОВНИ СРЕДСТВА	1.155.053.799	1.186.405.297	2,71%
Залихи	339.240.332	300.558.780	-11,40%
Побарувања од купувачи	161.165.440	188.368.686	16,88%
Други побарувања	256.532.396	252.792.531	-1,46%
Аванси	6.664.143	7.538.280	13,12%
Пари и парични средства	653.100	678.311	3,86%
АВР	390.798.388	436.468.709	11,69%
ВКУПНА АКТИВА	1.359.751.965	1.395.299.062	2,61%

Структура на залихи:

ЗАЛИХИ	денари		% на пораст
	31.12.2022	31.12.2023	2023/2022
Сировини и материјали на залиха	249.755.551	229.083.174	-8,28%
Залиха на резервни делови	89.484.781	71.475.605	-20,13%
Ситен инвентар во употреба	22.106.651	23.540.017	6,48%
Вредносно усогласување на залихи на ситен инвентар, амбалажа и автогуми	-22.106.651	-23.540.017	-6,48%
Вкупно:	339.240.332	300.558.779	-11,40%

Движењето на побарувањата од купувачите по години е како што следи:

ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ	денари		% на пораст
	31.12.2022	31.12.2023	2023/2022
Побарувања од купувачи во земјата	79.195.486	97.439.589	23,04%
Побарувања од купувачи во странство	85.028.315	93.987.447	10,54%
Вредносно усогласување на побарувањата од купувачи	-3.058.361	-3.058.350	0,00%
Вкупно:	161.165.440	188.368.686	16,88%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

Останатите побарувања се прикажани подолу во табелата:

ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА	денари		% на пораст
	31.12.2022	31.12.2023	2023/2022
Данок на додадена вредност	21.646.775	6.646.430	-69,30%
Побарувања за повеќе уплатени даноци на добивка, данок на в	334.449	3.070.113	817,96%
Побарувања од вработените за аконтации за службени патувања	330.427	589.715	78,47%
Побарувања по дадени заеми	234.220.746	242.486.274	3,53%
Вкупно:	256.532.397	252.792.532	-1,46%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

ПАСИВА

Пасивата во билансот на состојба е зголемена како резултат на зголемените обврски кон вработените и обврските по заеми и кредити.

Состојбата со пасивата на друштвото е прикажана во следната табела:

ПАСИВА	денари		% на пораст 2023/2022
	31.12.2022	31.12.2023	
А) КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	514.428.848	515.011.321	0,11%
Запишан капитал	180.825.369	180.825.369	
Резерви	79.947.097	80.708.998	0,95%
Акумулирана добивка/загуба	253.406.980	253.406.980	
Нето тековна добивка/загуба	249.402	69.974	-71,94%
Б) ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ	49.031.759	49.031.759	
Заеми и кредити	49.031.759	49.031.759	
В) ТЕКОВНИ ОБВРСКИ	796.291.359	831.255.983	4,39%
Обврски спрема добавувачи	514.675.671	505.008.853	-1,88%
Обврски кон вработени	25.846.025	30.625.468	18,49%
Тековни даночни обврски	4.714.926	1.344.497	-71,48%
Обврски по заеми и кредити	242.955.657	292.455.909	20,37%
ПВР	310.500	182.676	-41,17%
Други тековни обврски	7.788.580	1.638.580	-78,96%
ВКУПНА ПАСИВА	1.359.751.965	1.395.299.062	2,61%

ТЕКОВНИ ОБВРСКИ	денари		% на пораст 2023/2022
	31.12.2022	31.12.2023	
Обврски спрема добавувачи во земјата	325.129.860	326.103.779	0,30%
Обврски спрема добавувачи во странство	18.693.995	16.999.679	-9,06%
Обврски за примени аванси, депозити и кауции	56.053.569	45.046.677	-19,64%
Обврски за примени аванси, депозити и кауции од странство	114.798.246	116.858.716	1,79%
Вкупно	514.675.670	505.008.851	-1,88%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

ОБВРСКИ СПРЕМА ВРАБОТЕНИ	денари		% на пораст 2023/2022
	31.12.2022	31.12.2023	
Обврски за даноци и придонеси на плата и надоместоци на плата	8.662.278	10.155.700	117,24%
Обврски за плата и надоместоци на плата	15.425.199	18.394.055	119,25%
Останати обврски спрема вработените	1.758.548	2.075.713	118,04%
Вкупно	25.846.025	30.625.468	18,49%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

КРЕДИТИ	денари		% на пораст
	31.12.2022	31.12.2023	2023/2022
Долгорочни обврски по заеми и кредити	49.031.759	49.031.759	
Краткорочни обврски по заеми и кредити	242.955.657	292.455.909	20,37%
Вкупно	291.987.416	341.487.668	16,95%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

Финансиски показатели	2022	2023	% на пораст 2023/2022
Тековна ликвидност	1,45	1,43	-2%
Моментална ликвидност	1,02	1,07	4%
Нето обртен капитал	358.762.440	355.149.314	-1%
Обрт на побарувања	7,47	5,81	-22%
Период на наплата на побарувања	49	63	29%
Период на исплата на обврски	202	234	16%
Обрт на залихи	4	4	3%
Просечно времетраење на врзување на средства во залихи	103	100	-3%
Обрт на основни средства	5,88	5,24	-11%
Обрт на вкупни средства	0,89	0,78	-11%
Вкупна задолженост	62%	63%	1%
Долгорочна стабилност на финансирање	275%	270%	-2%
Бруто профитна маржа	1,01%	1,77%	75%
Нето профитна маржа	0,02%	0,01%	-69%
Принос на вкупни средства (ROA)	0,02%	0,01%	-73%
Принос на сопствен капитал (ROE)	0,05%	0,01%	-72%

Во 2023 година показателот на тековна ликвидност е 1,43 што значи дека тековните обврски ќе бидат намирени на време, додека моменталната способност на плаќање може значително да варира затоа ликвидноста се проценува во просек.

Нето обртниот капитал е разлика помеѓу тековните средства на друштвото и неговите тековни обврски што треба да ги плаќа. Овој капитал во 2023 г. е намален како резултат на зголемените побарувања од купувачи и фактури кои се очекуваат да бидат наплатени во наредниот период и зголемените обврски по основ на заеми и кредити.

Обртот на побарувањата е намален што значи дека друштвото ја намалило својата наплата од купувачите.

Периодот на наплата на побарувањата – имаме зголемување на период за наплата на побарување. Периодот за наплата на побарувањата треба постојано да се следат затоа што истите во одреден законски рок застаруваат.

Периодот на исплата на обврските е зголемен за +16% во однос на минатата година покажува дека просечно за 234 дена ги исплаќаме обврските спрема добавувачите. Друштвото во 2022 год. ги исплаќало обврските за околу 6-7 месеци за разлика пак во 2023 г. обврските ги исплаќа просечно за 7,8 месеци.

Показателот на **вкупната задолженост** е зголемена како резултат на зголемените тековни обврски од билансот на состојба, односно процентот на пораст на вкупните обврски е повисок од порастот на вк.средства во истиот период.

Показателот **нето профитна маржа** ни го покажува односот на нето добивката во однос на вкупните приходи што значи дека друштвото крајот на годината 2023 ја завршила со позитивен финансиски резултат од 69.974 денари.

11.03.2024

Скопје

Претседател на Управен Одбор

Факом АД Скопје

Мартин Велковски